Lietas Nr. C12221612
Lietas arhīva Nr. C-0075-15/2

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Daugavpils tiesa šādā sastāvā:
tiesnese R. Paipale
ar sekretāri K. Puriņu,

2015. gada 16. jūnijā izskatīja atklātā tiesas sēdē 18. novembra ielā 37, Daugavpilī, civillietu likvidējamās akciju sabiedrības „Latvijas Krājbanka" prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2012. gada 27. jūnijā likvidējamās akciju sabiedrības „Latvijas Krājbanka" administratora „KPMG Baltics SIA" pilnvarotās personas Jānis Ozoliņš un Una Petrauska vērsās tiesā ar prasību piedzīt no /pers. C/ parādu LVL 100639, kas cēlies no 2005. gada 7. jūlijā noslēgtā hipotekārā aizdevuma līguma Nr. DP00-05-H-503 un /pers.C/ 2007. gada 18. aprīļa personīgā galvojuma. 2013. gada 24. janvārī prasītājs iesniedza tiesā pieteikumu par prasījuma apmēra samazināšanu, bet 2013. gada 28. augustā precizējumu - pieteikumu par matemātiska rakstura kļūdas labojumu prasījumā, lūdzot piedzīt no atbildētāja parādu LVL 107817,55, ko veido pamatparāds LVL 58741,63, nolīgtie procenti LVL 24953,83, līgumsods LVL 23916,85 un izdevumi LVL 205,25. Prasītājs norādīja, ka 2005. gada 7. jūlijā starp akciju sabiedrību "Latvijas Krājbanka" un aizņēmēju /pers. H/ tika noslēgts hipotekārā aizdevuma līgums Nr. DP00-05-H-503, saskaņā ar kuru /pers. H/ tika izsniegts aizdevums LVL 104582,51. Aizdevums tika izsniegts aizņēmējam, pārskaitot aizdevumu saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem. Saskaņā ar aizdevuma līgumu par aizdevuma izmantošanu aizņēmējs apņēmās maksāt procentus aizdevuma līgumā paredzētajā apmērā un kārtībā bet par termiņā neatmaksātu aizdevumu, procentiem par tā lietošanu – līgumsodu 0,2% dienā. Savukārt, bankas prasījumi, kas izriet no aizdevuma līguma, tika nodrošināti ar /pers. C/ 2007. gada 18. aprīļa personīgo galvojumu, ar kuru galvinieks galvoja par aizdevumu LVL 100639, kā arī ar to saistīto aizdevuma procentu un līgumsoda samaksu, kā arī atbildētājs uzņēmās atmaksāt bankai ar parāda piedziņu saistītos izdevumus. Sakarā ar to, ka aizņēmējs nepildīja ar aizdevuma līgumu uzņemtās saistības, banka izbeidza aizdevuma līgumu un iesniedza Daugavpils tiesā pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Ar Daugavpils tiesas 2010. gada 8. novembra lēmumu tika nodota piespiedu izpildei /pers. H/ saistība pret banku LVL 146787,61, piedzenot arī tiesas izdevumus LVL 205,25 apmērā. Aizņēmējs saistības neizpildīja. 2012. gada 19. martā banka nosūtīja atbildētājam paziņojumu par saistību izpildi pēc galvojuma un pieprasīja saistību pēc atbildētāja sniegtā galvojuma izpildīt, kā arī paziņoja par nodomu prasīt saistības izpildi tiesas ceļā. Atbildētājs saistības pēc 2007. gada 18. aprīļa galvojuma neizpildīja un samaksu neveica. Saistību izpildei saņemtās naudas summas tika novirzītas pamatparāda dzēšanai. Līdz ar to, ņemot vērā saņemtās summas, nesamaksātais parāds palika LVL 107817,55. Prasītājs pamatoja prasību ar Civillikuma 1587., 1590., 1652., 1692., 1695.-1698., 1702., pantiem un lūdza piedzīt no atbildētāja /pers. C/ parādu LVL 107817,55.

2013. gada 21. janvārī atbildētājs /pers. C/ iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka pret viņu celto prasību neatzīst. Prasītājs pret viņu cēla prasību, pamatojoties uz 2007. gada 18. aprīļa personīgo galvojumu, kuru atbildētājs deva aizņēmēja /pers. H/ saistību izpildei pret prasītāju. Pēc atbildētāja rīcībā esošās informācijas prasītājs joprojām turpina aizdevuma parāda piedziņas procesu no /pers. H/. Līdz ar to uzskata, ka pie šādiem apstākļiem prasītājam nav tiesību un juridiska pamata saskaņā ar 2007. gada 18. aprīļa galvojumu celt prasību pret atbildētāju, jo tas ir pretrunā ar atbildētāja doto galvojumu un Civillikuma 1692., 1702.pantiem.

Ar Daugavpils tiesas 2014. gada 23. septembra lēmumu tika pieļauta puses procesuālo tiesību pārņemšana un likvidējamā akciju sabiedrība "Latvijas Krājbanka" aizstāta ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Baltics Credit Solutions Latvia".

Tiesas sēdē prasītāja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Baltics Credit Solutions Latvia" pilnvarotās personas Lindorff Oy Latvijas filiāles pārstāvis Oskars Avotiņš prasību ar precizējumu pēc tajos izklāstītajiem apstākļiem uzturēja. Tiesai paskaidroja, ka atbildētājs savas līgumsaistības pret prasītāju neizpildīja. Līgums ar aizņēmēju /pers. H/ tika izbeigts, galviniekam tika paziņots par saistību izpildi, bet parāds netika samaksāts. Ar Daugavpils tiesas tiesneša 2010. gada 8. novembra lēmumu tika nodota piespiedu izpildes /pers. H/ saistība par LVL 146787,61 jeb EUR 208859,92 samaksu. Summas, kas tika iegūtas izpildes procesā, t.sk. izsolē iegūtā nauda, tika ieskaitītas pamatparāda dzēšanai, bet 2011. gada 1. augustā veiktais maksājums LVL 400 apmērā – apdrošināšanas izmaksu segšanai nekustamajam īpašumam, ko 2009., 2010. un 2011. gadā veica prasītājs. Līdz ar to palika parāds EUR 153410,55 (LVL 107817,55), ko veido pamatparāds EUR 83581,81, procenti EUR 35506,10 un līgumsods EUR 34030,61. Atbildētājs bija brīdināts par nepieciešamību samaksāt parādu un par nesamaksāšanas sekām, bet parāds netika samaksāts. Gan procenti, gan līgumsods tika aprēķināti līdz 2010. gada 27.oktobrim. Piekrita, ka atbildētājam nosūtītajā paziņojumā par saistību izpildi pēc galvojuma norādīts, ka aizņēmējam 2010. gada 4. janvārī tika paziņots par aizdevuma līguma izbeigšanu un pieprasīts nekavējoties atmaksāt aizdevumu. Pēc prasības iesniegšanas dienas atbildētājs maksājumus parāda dzēšanai arī neveica. Lūdza prasību apmierināt un piedzīt no atbildētāja /pers. C/ par labu prasītājam parādu EUR 153410,55, kā arī visus prasītājam radušos tiesas izdevumus.

Atbildētājs/pers. C/ un viņa pilnvarotā persona/pers.u/ uz tiesas sēdi neieradās, par tiesas sēdes laiku un vietu tika paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.pantam.

2015. gada 2. jūnijā no atbildētāja pilnvarotās personas /pers.U/ saņemta telefonogramma ar lūgumu izskatīt lietu bez viņas

klātbūtnes.

Trešās personas /pers. H/ un /pers. O/ uz tiesas sēdi neieradās, par tiesas sēdes laiku un vietu tika paziņots saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.pantu.

Atbildētājs un trešās personas neiesniedza tiesai pierādījumus, ka nevar piedalīties tiesas sēdē kādu attaisnojošu iemeslu dēļ.

Šādu iemeslu dēļ tiesa uzskata par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja un trešo personu klātbūtnes.

Tiesa, iepazinusies ar prasības pieteikumā un atbildētāja rakstveida paskaidrojumos izklāstītajiem apstākļiem, uzklausījusi prasītāja pilnvarotās personas paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi iesniegtos pierādījumus, uzskata, ka prasība apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Ar 2005.gada 7. jūlija hipotekārā aizdevuma līgumu Nr. DP00-05-H-503, kas noslēgts starp AS „Latvijas Krājbanka" un /pers. H/, un 2006. gada 8. maija vienošanos Nr.1 par grozījumiem hipotekārā aizdevuma līgumā, 2007. gada 30. marta vienošans Nr.2 par grozījumiem hipotekārā aizdevuma līgumā, 2007. gada 11. oktobra vienošanos Nr.3 par grozījumiem hipotekārā aizdevuma līgumā un 2008. gada 26. septembra vienošanos Nr.4 par grozījumiem hipotekārā aizdevuma līgumā pierādīts, ka prasītājs izsniedza /pers. H/ aizdevumu LVL 104582,51 jeb EUR 148807,51. Aizdevums tika izsniegts ar mērķi – jaunbūves /adrese/, iegādei un būvniecības pabeigšanai. Aizdevuma atmaksas termiņš saskaņā ar vienošanos Nr. 1 par grozījumiem hipotekārā aizdevuma līgumā tika noteikts 2035.gada 6. jūlijs.

Civillikuma 1943.pants paredz, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis, bet šā likuma 1946.pants nosaka, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Savukārt, šā likuma 1716.pants paredz, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi, bet šā likuma 1720.pants nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildi. Vienlaikus, atbilstoši šā likuma 1722.pantam līgumsoda samaksa neatsvabina šā soda cietēju ne no procentiem vai augļiem, kas no viņa pienākas, ne no zaudējumu atlīdzības, ciktāl tie pārsniedz līgumsoda apmēru, ja vien nav tieši norunāts pretējais.

Saskaņā ar hipotekārā aizdevuma līgumu un tā vienošanām par grozījumiem, par aizdevuma izmantošanu aizņēmējs apņēmās maksāt procentus aizdevuma līgumā un vienošanās paredzētajā apmērā un kārtībā, bet par termiņā neatmaksātu aizdevumu, procentiem par tā lietošanu – maksāt līgumsodu 0,2% dienā.

Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu, vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, ja tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Atbilstoši 2005.gada 7. jūlija hipotekārā aizdevuma līguma Nr. DP00-05-H-503 9.punktam, bankai, 15 dienas iepriekš brīdinot aizņēmēju, ir tiesības vienpusēji izbeigt līgumu un pieprasīt, lai aizņēmējs nekavējoties samaksā bankai viņam izsniegto aizdevuma summu, līgumsodu un aprēķinātos procentus, kā arī citus maksājumus saskaņā ar līgumu, ja banka ir konstatējusi, ka iestājies vismaz viens no šajā punktā norādītajiem nosacījumiem.

No prasītāja pilnvarotās personas paskaidrojumiem izriet, ka līgums ar aizņēmēju sakarā ar maksājumu kavējumu bija izbeigts pirms termiņa un aizņēmējam tika pieprasīts nekavējoties veikt parāda samaksu.

Savukārt, arī ar Daugavpils tiesas 2010. gada 8. novembra lēmumu lietā Nr. 3-12/3368 pierādīts, ka tika nodota piespiedu izpildei /pers. H/ saistība pret akciju sabiedrību "Latvijas Krājbanka" LVL 146787,61 jeb EUR 208859,95, kā arī piedzīti tiesas izdevumi LVL 205,25 jeb EUR 292,04 apmērā.

No prasītāja pilnvarotās personas pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem un tiesai 2013. gada 30. augustā iesniegtā parāda aprēķina izriet, ka, veicot piespiedu izpildi no aizņēmēja, saņemtās naudas summas tika novirzītas pamatparāda dzēšanai, tādēļ nesamaksātā pamatsumma pēc 2005.gada 7. jūlija hipotekārā aizdevuma līguma Nr. DP00-05-H-503 palika EUR 83581,81 (LVL 58741,63), procenti EUR 35506,10 (LVL 24953,83), līgumsods EUR 34030,61 (LVL 23916,85) un izdevumi sakarā brīdinājuma kārtībā sniegto pieteikumu – EUR 292,04 (LVL 205,25).

Civillikuma 1692.pants paredz, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda, bet šā likuma 1698.pants nosaka, ka galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesas izdevumiem. Savukārt, saskaņā ar šā likuma 1702.pantu, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos izskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Ar personīgo galvojumu, kuru /pers. C/ 2007. gada 18. aprīlī parakstīja pie notāres, pierādīts, ka /pers. C/ saskaņā ar Civillikuma 1692.-1715.pantiem galvoja AS "Latvijas Krājbanka" par /pers. H/ aizdevuma pēc 2005.gada 7. jūlija hipotekārā aizdevuma līguma Nr. DP00-05-H-503 LVL 100639 samaksu, kā arī ar to saistīto aizdevuma procentu un līgumsoda samaksu. Galvinieks uzņēmās saistību kā pats parādnieks, kā arī atteicās no tiesības prasīt, lai banka papriekš ar prasību par parāda samaksu vērstos pie aizņēmēja.

Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 22. janvāra spriedumā lietā SKC-27/2013 norādīts, ka "apstāklis, ka kreditors vispirms ir vērsies pret galveno parādnieku un Civilprocesa likuma 50.[1] nodaļas kārtībā ir pieņemts lēmums par galvenā parādnieka maksājuma saistības pēc aizdevuma līguma nodošanu piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā, nevar būt par pamatu secinājumam, ka kreditoram vairs nav tiesības prasīt galvojuma līguma izpildi un saņemt apmierinājumu no galvinieka."

Tādējādi, tiesa uzskata, ka ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, prasītājam ir tiesības prasīt no atbildētāja ar personīgo galvojumu uzņemto saistību izpildi.

Ar maksātnespējīgās AS "Latvijas Krājbanka" 2012. gada 19. marta paziņojumu par saistību izpildi pēc galvojuma un paziņojumu par sūtījuma saņemšanu ar pasta apliecinājumu pierādīts, ka atbildētājam bija paziņots par aizdevuma līguma izbeigšanu ar galveno parādnieku – aizņēmēju -, kā arī paziņots par tiesas 2010. gada 8. novembrī pieņemto lēmumu un piedāvāts nekavējoties izpildīt ar galvojumu uzņemtās saistības – samaksāt parādu.

Vienlaikus, ar šo paziņojumu pierādīts, ka AS "Latvijas Krājbanka" 2010. gada 4. janvārī paziņoja aizņēmējam – /pers. H/ – par aizdevuma līguma izbeigšanu un pieprasīja nekavējoties atmaksāt aizdevumu.

Līdz ar to secināms, ka atbilstoši 2005.gada 7. jūlija hipotekārā aizdevuma līguma Nr. DP00-05-H-503 9.punktam līgums uzskatāms par izbeigtu ar 2010. gada 19. janvāri. Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotās personas pārstāvis šo apstākli neapstrīdēja.

Atbilstoši judikatūrai – Augstākās tiesas Senāta 2013. gada 30. janvāra spriedumam lietā Nr. SKC-644/2013 – "ja tiek izmantotas pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto

procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās. Līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt."

Tiesa, pārbaudot prasītāja tiesai iesniegto aprēķinu un ņemot vērā prasītāja pilnvarotās personas pārstāvja tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, secina, ka gan līgumiskie procenti, gan līgumsods tika aprēķināti arī pēc līguma izbeigšanas - 2010. gada 19. janvāra – līdz 2010. gada 27. oktobrim, ko nevar uzskatīt par atbilstošu likumam.

Tādējādi tiesa uzskata, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams pamatparāda atlikums un atbilstoši tiesai iesniegtajam aprēķinam, uz 2010. gada 19, janvāri aprēķinātie līgumiskie procenti EUR 28459,74 (LVL 20001,62) un līgumsods EUR 13734,17 (LVL 9652,43), bet pārējā daļā prasījums par līgumisko procentu un līgumsoda piedziņu noraidāms.

Ņemot vērā, ka atbilstoši Civillikuma 1698.pantam galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesas izdevumiem, tiesa uzskata, ka atbildētājam ir jāatlīdzina prasītājam ar Daugavpils tiesas 2010. gada 8. novembra lēmumu piedzītos izdevumus EUR 292,04 (LVL 205,25), ko var uzskatīt par zaudējumu Civillikuma 1770.panta izpratnē.

Atbildētājs neiesniedza tiesai pierādījumus, ka prasītāja prasījums būtu nepamatots, kā arī nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs savas saistības izpildīja un parādu samaksāja

Šādu iemeslu dēļ no /pers. C/ par labu prasītājam - SIA "Baltics Credit Solutions Latvia" - nepieciešams piedzīt pamatparādu EUR 83581,81, procentus par aizdevuma lietošanu, kas izveidojās par laika periodu no 2008. gada 21. oktobra līdz 2010. gada 19. janvārim, EUR 28459,74, līgumsodu EUR 13734,17 un zaudējumu EUR 292,04, kopā EUR 126067,76, bet pārējā daļā prasība jānoraida.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu un ievērojot šā likuma 3.pantu no atbildētāja /pers. C/ par labu valstij nepieciešams piedzīt tiesas izdevumus atbilstoši tiesas apmierināto prasījumu apmēram: valsts nodevu EUR 1673,31, kas aprēķināta saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 1.punktu un Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta e) apakšpunktu, kas bija spēkā uz prasības celšanas brīdi, (prasījuma summa latos: pamatparāds 58741,63+procenti 20001,62+ līgumsods 9652,43 + izdevumi (zaudējums) 205,25= LVL 88600,93; LVL 490+1% no (LVL 88600,93-LVL 20000) = LVL 1176,01 jeb EUR 1673,31) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus - izdevumus par tiesas pavēstu un dokumentu piegādi to faktiskajā apmērā – EUR 77,76.

Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nepieciešams noteikt termiņu labprātīgai sprieduma izpildei.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 39.-42., 93., 97., 189. – 195., 204.[1] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Baltics Credit Solutions Latvia", reģistrācijas Nr. 40103700274, juridiskā adrese: Krišjāņa Valdemāra iela 21-11, Rīga, pamatparādu EUR 83581,81 (astoņdesmit trīs tūkstoši pieci simti astoņdesmit viens *euro*, 81 cents), procentus par aizdevuma lietošanu, kas izveidojās par laika periodu no 2008. gada 21. oktobra līdz 2010. gada 19. janvārim, EUR 28459,74 (divdesmit astoņi tūkstoši četri simti piecdesmit deviņi *euro*, 74 centi), līgumsodu EUR 13734,17 (trīspadsmit tūkstoši septiņi simti trīsdesmit četri *euro*, 17 centi), zaudējumu EUR 292,04 (divi simti deviņdesmit divi *euro*, 04 centi), kopā EUR 126067,76 (viens simts divdesmit seši tūkstoši sešdesmit septiņi *euro*, 76 centi), bet pārējā daļā prasību noraidīt.

Izskaidrot /pers.C/, ka parāda EUR 126067,76 (viens simts divdesmit seši tūkstoši sešdesmit septiņi *euro*, 76 centi) samaksa veicama uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Baltics Credit Solutions Latvia", reģistrācijas Nr. 40103700274, kontu bankā: AS "Citadele banka", Nr. LV78PARX0013973760001.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 1673,31 (viens tūkstotis seši simti septiņdesmit trīs *euro*, 31 cents) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 77,76 (septiņdesmit septiņi *euro*, 76 centi).

Noteikt atbildētājam termiņu labprātīgai sprieduma izpildei - 9 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2015. gada 30. jūnija - Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību Daugavpils tiesā.

Tiesnese R. Paipale